

TAFKE 'T ZANDBOERKE (1881-1943)

Tafke of Utafke heette eigenlijk Gustaaf Coryn. Hij was klein van gestalte, liep ietwat voorovergebogen, beefde over al zijn ledematen en men kon moeilijk zijn ouderdom bepalen. Hij had steeds zijn vette "klakke" op zijn hoofd en een "ésarpe" was rond zijn nek gedraaid. Hij was gekend in gans de stad Gent met zijn "steekèrre" getrokken door twee honden en soms was er nog een derde vòòr de stootkar gespannen.

Gustaaf Coryn werd geboren te Gent op 19 november 1881. Zijn vader Henri Coryn was beenhouwer en woonde in de Coupuregang 53. Daar werd Tafke en nog drie andere zonen, Adolf, Emiel en

Tafke

't zandboerke

"ZAND! SCHUUN WIT ZAND! DRUUG
ZAND! AL ZAND!"

Brett

Jozef geboren. Toen zijn vader stierf verhuisde hij met zijn moeder, Amajos Catherine en broers naar de Leiekaai 78, waar ze een "spekewinkeltje" openhield. Men kon er ook garen, vingerhoeden, "presioens", "rijkuurden", "hôar- en toejespellen" en allerhande "snuisterijen" krijgen.

Tafke deed de baan met zijn "steekèrre". Hij ging zijn zand halen bij Florent Dutoit, op de hoek van de Lieremanstraat en de Leiekaai. Zijn vrouw Maria Verbeke van Mariakerke hield de café "In de zandboer" open. Florent verkocht zand en kolen, die hem door kleine scheepjes via de Brugse vaart werden gebracht.

Eenmaal met zand geladen deed Tafke zijn "tournee". Hij ging van café tot café. Ook bij de burgers verkocht hij zand en stoofhout. Men hoorde steeds zijn bevende stam... Zand !...Schuun wit zand! ... Al zand ! " Tafke woonde in het laatste huisje van een lange "roote" arbeiderswoningen speciaal door de Vlasspinnerij "De Lys" gebouwd. Op de hoek naast zijn huisje was een "insprong", waar hij zijn "steekèrre" zette.

Als hij niet te veel getrakteerd werd kwam hij rond de middag thuis, at en kapte dan in de namiddag stoofhout van schorsen van bomen, dat hij met zijn karretje naar het dok ging halen, en ook de overschotten hout van de "Stekskesfabriek" in zijn buurt gelegen.

Toen zijn moeder stierf trouwde hij met Zulma De Schepper, bijgenaamd "Tchuule", een magere, redelijk grote vrouw, die in de fabriek "De Lys" werkzaam was. Tafke was simpel van geest en het beven van al zijn ledematen zou later verergeren door de drank en de ouderdom. Later verhuisde Tafke en zijn "Tchuule" naar "Het ijzeren hekke", een cité (beluik) op de Drongse steenweg 294. Op het laatst werd hij zo sukkelachtig dat men hem naar een gesticht bracht, waar hij op 20 oktober 1943 overleed. Tafke was 62 jaar geworden.

Zijn klanten waren voornamelijk de "cafeetjes". Daar leverde hij zand voor de "spiekelbakken" en ook om rond de "stoove" op de grond te strooien, waarin soms motieven werden getrokken. In de "spiekelbakken" kwamen ook de "sieken", sigarettenstompjes en de zwartgerookte tabak van de pijpen terecht.

Zand diende ook om metalen en tapijten te poetsen, in de bakjes voor de huisdieren en verwarmd zand in een doek gewikkeld was een goed middel tegen "reumaties" en de "valeinge". Als men vaagde strooide men zand, zo kon het stof niet opwaaien. De lijnvisseren maakten hun "spijs" klaar door geplet brood met zand te mengen. Door het gewicht van het zand zonk de "spijs" naar de bodem. In

de "cafeetjes" werd Tafke dikwijls getrakteerd en zat er soms uren lang. In de zomer lagen dan zijn honden half verstikt van de warmte en in de winter verstijfd van de koude op straat. Tafke kreeg steeds last met de politie, maar het bleef telkens bij een vermaning. Als hij ouder was, werd hij praktisch door zijn "hoende kèrre" meegetrokken en toch heeft hij het jaren gedaan in weer en wind. Steeds hoor ik nog zijn bevende stem.... "Za-a-a-a-nd! .. Schuun wit za-a-a-a-nd! ... druug wit za-a-a-a-nd

DE BUDDT

ALLO, WIE PUZZELT ER MEE ?

Gewoontegetrouw bieden we ook dit jaar aan onze talrijke lezeressen en lezers een nieuwjaarsdivertissement, dat we nu eens in de vorm van een cryptogram gegoten hebben. Een cryptogram dat de puzzelaars niet alleen dienen te *klaren*, doch dat ze verzocht worden voorafgaandelijk zelf te *coderen*. Een moeilijke opgave ? Wis en zeker. Een ingewikkelde karwei ? Ongetwijfeld.

Wat uiteindelijk van de puzzelaars verwacht wordt ? Dat ze 16 jaartallen opzoeken. Dat ze die subito van hun eerste cijfer (uiteraard het cijfer 1) ontdoen zodat er 16 getallen van 3 cijfers overblijven. Dat ze die getallen schoon achter elkaar plaatsen zodat ze één groot getal van (3x16) 48 cijfers bekomen. Dat ze nu elk der 10 cijfertekens vervangen door 10 verschillende lettertekens. Hebben ze de *klaring* correct uitgevoerd, dan is een uitspraak van 48 letters (= 7 woorden) uit de bus gekomen die beslist door iedereen zal beaamd worden. Deze tip willen we wel geven : in het Nederlands is E de letter van het alfabet met de hoogste frequentie.

HOE LUIDT DIE UITSPRAAK ?

Een voorbeeld moge de gang van zaken verduidelijken. Gesteld dat de volgende 4 jaartallen gevonden werden : 1135; 1127; 1908; 1642. We schrappen de cijfers der duizendtallen. Plaatsen de getallen 135; 127; 908 en 642 op één rijtje. Bekomen aldus het groot getal 135127908642. We zoeken de *codesleutel* : 1=G; 2=E; 3=A; 4=J; 5=L; 6=S; 7=N; 8=I; 9=H; 0=U. Welk woord ontstaat na het *klaren* van het cryptogram ?

Het spreekt vanzelf dat onze opgave heel wat gemakkelijker zal uit-